

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТАФАНІКА»

Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теоретична фонетика англійської мови

Освітня програма	«Англійська мова і література»
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно) (перша – англійська)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація курсу
3. Мета й цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Теоретична фонетика англійської мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Викладач	Кульчицька Ольга Остапівна
Контактний тел. викладача	0951761635
e-mail викладача	olha.kulchytska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	три кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.05

2. Анотація курсу

Курс теоретичної фонетики англійської мови – невід’ємна частина освіти лінгвіста, філолога, вчителя англійської мови у середній школі. Курс

- закладає основу розуміння взаємозв’язку мови і мовлення;
- розкриває особливості сегментної (звукової) й супрасегментної (інтонаційної, або просодичної) систем англійської мови;
- демонструє, як заміна одного звука у слові може спричинити зміну значення;
- роз’яснює, чому склад, а не звук/фонема є найменшою одиницею мовлення, що сприймається вухом і мозком людини;
- витлумачує різницю між наголосом у слові й висловлюванні;
- дає розуміння того, що варіації тону, наголосу, тривалості звучання, паузації у висловлюванні виражають не тільки почуття та емоції, але й думку мовця.

Ця академічна дисципліна може навчити вмотивованого студента думати і самостійно набувати знання.

3. Мета і цілі курсу

- наголошення важливості галузі, що вивчає закономірності усної форми комунікації;
- виявлення інваріантних та варіативних характеристик усного мовлення та особливостей їх взаємодії зі змістовим планом висловлювання;
- викладення основ ієрархічної системи одиниць сегментного та супрасегментного фонетичних рівнів;
- висвітлення основних фонетичних та фонологічних характеристик означених одиниць.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

- здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями, засвоювати комплекс знань, умінь і ставлень, необхідний для особистісної реалізації, розвитку, соціальної інтеграції та працевлаштування;
- здатність здійснювати пошук, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел;

- здатність виявляти, ставити та вирішувати наукові та соціальні проблеми;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність використовувати іноземну мову у професійній діяльності, що передбачає знання фахової термінології та вміння використовувати її у професійному мовленні, володіння нормами сучасних української та англійської літературних мов, лінгвістичну освіченість;
- здатність проведення дослідження на належному науково-методичному рівні;
- здатність спілкуватися іноземною мовою у різних соціальних ситуаціях;
- здатність працювати в команді та автономно;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

- здатність дати загальну характеристику сегментному і супrasegmentному фонетичним рівням мовлення;
- здатність аналізувати артикуляторні особливості звуків англійської мови;
- здатність транскрибувати слова й розрізняти фонemi й алофони;
- здатність правильно поділяти слово на склади і правильно наголошувати його;
- здатність правильно (відповідно до змісту висловлювання й наміру мовця) поділяти висловлювання на менші складові одиниці – ритмічні групи і синтагми;
- здатність правильно визначати й акцентувати частини висловлювання, що у конкретній ситуації несуть основне смислове навантаження;
- здатність дотримуватися норм ритмічної організації англійського мовлення;
- здатність правильно використовувати мовленнєву мелодику для передачі смислу сказаного, емоцій, ставлення до сказаного, до ситуації та співрозмовника.

5. Організація курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні	10
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	035 Філологія	3	Вибірковий (за вибором ВНЗ)

Тематика курсу

Заняття, тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, к-сть годин	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет фонетики. Фонетика як наука. Фонетична система мови. Аспекти звукових явищ. Тема 2. <i>Сегментний рівень мовлення. Принципи класифікації звуків.</i>	лекція, самостійна робота, практичне заняття	1, 3, 5, 6, 9	Тема 1: лекц. 1, практ. 1, самост. 6 год. Тема 2: лекц. 3, практ. 1, самост. 4 год.	10	вересень

<p>Системи голосних і приголосних, їх артикуляторні та акустичні характеристики.</p>			<p>Практичне заняття 1. 2 год. Ознайомитися з електронною версією лекції по темі 1 та з матеріалом у відповідних розділах рекомендованої літератури; відновити в пам'яті матеріал прочитаної лекції по темі 2; ознайомитися з матеріалом у відповідних розділах рекомендованої літератури; підготувати відповіді на запитання по темах 1 і 2 (див. електронну версію завдань до практичних занять). Проблемні завдання: 1) визначте завдання фонетики і фонології; 2) схематично (у вигляді рисунка) представте звукову систему англійської мови.</p>		
<p>Тема 3. Артикуляторний аналіз звуків англійської мови.</p>	<p>лекція, самостійна робота, практичне заняття (контрольна робота)</p>	<p>1, 3, 5, 6, 9</p>	<p>Тема 3: лекц. 4, практич. 2, самост. 6 год. Практичне заняття 2. 2 год. Ознайомитися з електронною версією лекції по темі 3; відновити в пам'яті матеріал прочитаної лекції по темі 3; ознайомитися з матеріалом у</p>	<p>10</p>	<p>вересень</p>

			<p>відповідних розділах рекомендованої літератури; підготувати відповіді на запитання по темі 3 (див. електронну версію завдань до практичних занять). Проблемні завдання:</p> <p>1) здійснити артикуляторний аналіз монофтонга (напр., / i:/);</p> <p>2) здійснити артикуляторний аналіз дифтонга (напр., /εə/);</p> <p>3) здійснити артикуляторний аналіз приголосного (напр., /ɟ/);</p> <p>4) здійснити артикуляторний аналіз сонанта (напр., /r/).</p>		
<p>Тема 4. Теорія фонем. Поняття фонем і алофона. Дистинктивні ознаки фонем. Модифікації фонем у мовленні. Фонологічні опозиції. Функції фонем. Типи транскрипції.</p>	<p>лекція, самостійна робота, практичне заняття</p>	<p>1, 3, 5, 6, 9</p>	<p>Тема 4: лекц. 2, практ. 2, самост. 4 год.</p> <p>Практичне заняття 3. 2 год. Ознайомитися з електронною версією лекції по темі 4; відновити в пам'яті матеріал прочитаної лекції по темі 4; ознайомитися з матеріалом у відповідних розділах рекомендованої літератури; підготувати відповіді на запитання по темі 4, (див. електронну версію завдань до практичних занять).</p>	<p>10</p>	<p>жовтень</p>

			<p>Проблемні завдання:</p> <p>1) наведіть власні приклади модифікацій фонем у зв'язному мовленні; прокоментуйте їх;</p> <p>2) доведіть, що у завданні 1 йдеться про модифікацію фонем, а не заміну одної фонем іншою;</p> <p>3) наведіть власні приклади фонологічних опозицій у системах голосних і приголосних; прокоментуйте їх.</p>		
<p>Тема 5. Склад як фонетична і фонологічна одиниця. Теорії утворення складу. Структура складу. Силабіфікація. Функції складу.</p> <p>Тема 6. Словесний наголос. Природа словесного наголосу в англійській мові. Лінгвістично релевантні ступені наголосу. Моделі наголошення слова. Функції наголосу.</p>	лекція, самостійна робота, практичне заняття	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11	<p>Тема 5: лекц. 2, практ. 1, самост. 6 год.</p> <p>Тема 6: лекц. 2, практ. 1, самост. 4 год.</p> <p>Практичне заняття 4. 2 год. Відновити в пам'яті матеріал прочитаної лекції по темах 5,6; ознайомитися з матеріалом у відповідних розділах рекомендованої літератури; підготувати відповіді на запитання по темах 5 і 6, (див. електронну версію завдань до практичних занять). Проблемні завдання: 1) дайте власне роз'яснення поняття складу як фонетичної й фонологічної одиниці;</p>	10	листопад

			<p>2) дайте відповідь на запитання, яка з теорій утворення складу видається Вам найбільш ймовірною, і мотивуйте свою відповідь;</p> <p>3) дайте відповідь на запитання, склад чи фонема є найменшою одиницею у зв'язному мовленні, і мотивуйте свою відповідь;</p> <p>4) наведіть власні приклади лінгвістично релевантних ступенів наголосу; прокоментуйте їх.</p>		
<p>Тема 7. <i>Супрасегментний рівень мовлення.</i> Інтонація і просодія. Функції інтонації. Просодичні одиниці. Просодичні підсистеми.</p> <p>Тема 8. Підсистеми тону. Наголос у висловлюванні. Ритм. Темп. Паузація. Тембр.</p>	<p>лекція, самостійна робота, практичне заняття (контрольна робота або виконання проекту)</p>	1 – 11	<p>Тема 7: лекц. 2, практ. 1, самост. 6 год. Тема 8: лекц. 4, практ. 1, самост. 8 год.</p> <p>Практичне заняття 5. 2 год. Ознайомитися з електронною версією лекції по темі 8; відновити в пам'яті матеріал прочитаних лекцій по темах 7,8; ознайомитися з матеріалом у відповідних розділах рекомендованої літератури; підготувати відповіді на запитання по темах 7 і 8,</p>	10	листопад

<p>Підготовка до контрольних робіт</p> <p>Підготовка до заліку</p>		<p>(див. електронну версію завдань до практичних занять). Проблемні завдання: 4) дайте роз'яснення терміну «супрасегментний рівень мовлення»; наведіть власні приклади, що ілюструють природу поняття супрасегментності; 2) наведіть власні приклади зміни значення сказаного за допомогою просодичних підсистем тону, наголосу у висловлюванні, темпу, паузації, тембру; 3) поясніть особливості ритму в англійській мові.</p> <p>Теми 3, 7, 8: самост. 8 год.</p> <p>Теми 1–8: самост. 8 год.</p>		<p>вересень, листопад</p> <p>грудень</p>
--	--	---	--	--

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання курсу регламентується критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, прийнятими в університеті. Залік вважається зарахованим, якщо сумарна оцінка за відповіді (усні та письмові) на практичних заняттях і на заліку становить не менше 50 балів.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Передбачено дві письмові підсумкові контрольні роботи; максимальна оцінка – 10 балів за кожену.</p>
<p>Семинарські заняття</p>	<p>Оцінюється відвідування усіх п'яти практичних (семинарських) занять, включаючи дві підсумкові контрольні роботи. Відповіді оцінюються за п'ятибальною шкалою. Максимальна кількість балів становить 50 (розраховується як середнє арифметичне усіх занять із ваговим коефіцієнтом 2).</p>
<p>Положення про залік</p>	<p>При розрахунку підсумкового рейтингового балу враховуються: а) навчальні досягнення студентів – максимум 50 балів, набраних за</p>

	<p>аудиторну і самостійну роботу на практичних (семінарських) заняттях, включаючи виконання підсумкових контрольних робіт; б) відповіді на заліку – максимум 50 балів. Сумарна максимальна оцінка дорівнює 100 балам.</p>
--	---

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів за курс дорівнює 100, що є сумою балів за відповіді та виконання практичних завдань на семінарських заняттях (включаючи дві підсумкові контрольні роботи), частина з яких передбачає самостійне опрацювання матеріалу. Семінарські (практичні) заняття й підготовка до них становлять змістові модулі 1 і 2 відповідно; за них студент/студентка отримує максимум 50 балів. Залік і підготовка до нього становить змістовий модуль 3; максимальна оцінка на заліку – 50 балів, що в сумі зі змістовими модулями 1 і 2 складає 100 балів.

При виставленні підсумкового рейтингового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на заняттях (у тому числі лекційних), активність студента/студентки під час практичного заняття.

Наголошується на недопустимості:

- пропусків занять без поважної причини (хвороба, виняткові сімейні обставини);
- користування мобільним телефоном, іншими електронними чи паперовими джерелами/носіями інформації на заняттях і на заліку;
- списування, підказок на заняттях і на заліку;
- плагіату.

Якщо сумарна рейтингова оцінка за відповіді на заняттях, включаючи контрольні роботи, і на заліку становить менше 50 балів (49 і нижче), залік вважається не зарахованим. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується правом на повторний допуск до складання заліку (відомість № 2) за умови відвідання консультацій викладача, що передбачає перескладання пропущених тем і виконання індивідуальних завдань.

8. Рекомендована література

Базова

1. Васильев В. А. 1980. Фонетика английского языка: Нормативный курс. Москва: Высшая школа. 256 с. Англ. (бібліотека факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету, ауд. 206)
2. Парашук В. Ю. 2005. Теоретична фонетика англійської мови. Вінниця: Нова Книга. 240 с. Англ. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника)
3. Borisova, L.V., Metlyuk, A. A. 1980. Theoretical Phonetics. Минск: Вышэйшая школа. 144 p. (бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника)
4. Brown, G. 1984. Listening to Spoken English. Moscow: Prosveshcheniye. 172 p. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; бібліотека факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, ауд. 206)
5. Crystal, D. 2003. The Cambridge encyclopedia of English. 2nd edn. Cambridge: CUP. 480 p. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника)

6. O'Connor, J. D., Arnold, G. F. 1973. Intonation of colloquial English. London: Longman. 293 p. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; бібліотека факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету, ауд. 206)

Допоміжна

7. Дворжецька М. П., Макухіна Т. В., Великова Л. М., Снегірьова Є. О. 2005. Фонетика англійської мови: риторика мовленнєвої комунікації. Вінниця: Нова Книга. 206 с. Англ. (бібліотека факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету, ауд. 206)

8. Antipova, E. Ya., Kanevskaya, S. L., Pigulevskaya G. A. 1974. English Intonation. Ленинград: Просвещение. 232 с. (бібліотека факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету)

9. Couper-Kuhlen, E. 1993. English speech rhythm. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Co. 346 p. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника)

10. Leontieva, S. F. 1988. A theoretical course of English. Москва: Высшая школа. 336 с. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; бібліотека факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету, ауд. 206)

11. Wells, J. C. 2006. English intonation: An introduction. Cambridge: CUP. 273 с. (електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника)